

Socialstyrelsen

Menneskehandel i Danmark 2020

Årsrapport

CENTER **MOD** MENNESKEHANDEL

Publikationen er udgivet af

Socialstyrelsen

Edisonsvej 1

5000 Odense C

Tlf: 72 42 37 00

E-mail: info@socialstyrelsen.dk

www.socialstyrelsen.dk

1. oplag, 1. udgave: 200 styk

Layout: 4plus4

Download eller se rapporten på

www.cmm.dk og www.socialstyrelsen.dk.

Der kan frit citeres fra rapporten med angivelse af kilde.

Digital udgivelse: ISBN 978-87-94059-35-0

Trykt udgivelse: ISBN 978-87-94059-34-3

Foto: Tine Harden

Fotograf Tine Harden har produceret en række billeder til Center mod Menneskehandel, der viser forskellige steder og situationer, hvor der kan forekomme menneskehandel. Tine Harden har bl.a. været med Center mod Menneskehandels mobile sundhedstilbud på opsøgende arbejde på massageklinikker i Jylland, besøgt et børneasylcenter og deltaget ved en større politiaktion.

Indhold

Om Center mod Menneskehandel.....	4
Forord	5
Menneskehandel under pandemien	6
Stigning i nye kriminalitetsformer	6
Identifikation af ofre fastholdes.....	6
Udnyttelse af sårbare migranter.....	7
Test for COVID-19.....	7
Svære vilkår for udsatte i prostitution	7
Beredskabsplan ved sundhedskriser	8
Identifikation og støtte	12
Henvendelser på hotline	12
182 personer udredt for menneskehandel.....	13
Kvinder udgør størstedelen af ofrene	13
Børn og unge udnyttes til strafbare handlinger	13
Fem danske ofre i 2020.....	14
Seksuel udnyttelse er mest udbredt.....	14
Forskning om sårbare arbejdstagere i Danmark	15
Arbejdsgruppe om beskyttelse af sårbare udenlandske arbejdstagere	16
Bistand og hjemrejser	16
Ny hjemsendelsesordning	17
Oversigt over ofre for menneskehandel i Danmark i 2020	18
Efterforskning og retsforfølgelse	19
Sigtelser og domme i 2020.....	19
Styrket (politi)indsats mod kompleks kriminalitet	20
Erstatninger til ofre	20
Nye indsatser mod menneskehandel	21
Bekæmpelse af menneskehandel online	21
Styrket indsats mod tvangsarbejde.....	22
Follow-the-money	23
Menneskehandel i medierne	24
Indsatser i 2021	26
Noter	28

Om Center mod Menneskehandel

Center mod Menneskehandel blev etableret i 2007. Centret er en del af Socialstyrelsen og refererer til ministeren for ligestilling, som er ansvarlig for at sikre implementering af handlingsplaner mod menneskehandel.

Center mod Menneskehandel koordinerer og udvikler den landsdækkende sociale indsats og indsamler og formidler viden om menneskehandel i Danmark. Center mod Menneskehandel udreder og identificerer potentielle ofre for menneskehandel og tilbyder støtte og rådgivning til ofrene. Center mod Menneskehandel udfører opsøgende arbejde på massageklinikker og driver et drop-in-center i København for udenlandske kvinder i prostitution sammen med Reden International. Center mod Menneskehandel har en national hotline, hvor bl.a. samarbejdspartnere og borgere kan henvende sig ved mistanke om menneskehandel.

Center mod Menneskehandel koordinerer samarbejdet med andre aktører på området gennem en række fora og netværksmøder på tværs af Danmark. Desuden underviser og opkvalificerer Center mod Menneskehandel relevante aktører, herunder andre myndigheder, politi, faglige organisationer, NGO'er, studerende m.fl.

Mere viden kan findes på www.cmm.dk

Forord

2020 har været et anderledes år for de fleste. Når samfundskriser rammer, er der en risiko for, at de mest udsatte og sårbare personer bliver endnu mere udsatte. Det har coronakrisen bekræftet både på socialområdet generelt og på menneskehandelsområdet specifikt.

Trods lukkede grænser er antallet af personer, der er vurderet som ofre for menneskehandel i Danmark, ikke faldet i 2020. Antallet steg derimod til 77 mod 64 ofre året før. Flest ofre er handlet til seksuel udnyttelse, men der er også identificeret ofre for menneskehandel, som er udnyttet til tvangsarbejde, til strafbare handlinger og for første gang til slaverilignende forhold. De fleste ofre er udlændinge, men i år er der også danske statsborgere iblandt.

I løbet af 2020 har mange potentielle ofre for menneskehandel oplevet at være "fastlåst" i Danmark. Socialstyrelsens Center mod Menneskehandel har mødt en del potentielle ofre i prostitution, som har haft svært ved at skaffe mad nok og har været isoleret fra omverdenen under pandemien. En tendens som NGO'er på området bekræfter. En del af den opsøgende indsats blev derfor hurtigt omlagt til information om corona og uddeling af mad og andre hverdagsforbrugsvarer. Senere på året begyndte NGO'er og Center mod Menneskehandels mobile sundhedstilbud også at teste for COVID-19 for at beskytte målgruppen og forebygge smittespredning.

En central del af tilbuddet til ofre for menneskehandel er den forberedte hjemsendelse og reintegration i hjemlandet, som flere ofre for menneskehandel takker ja til. 17 personer rejste hjem med forberedt hjemsendelse i 2020 og begyndelsen af 2021. De lukkede grænser har dog betydet, at en del ikke har kunnet rejse hjem, selv om de gerne ville. Uvisheden og ventetiden har været svær for de fleste.

Center mod Menneskehandel har i løbet af året oplevet et styrket samarbejde med samarbejdspartnere på feltet og en tæt vidensdeling og erfaringsudveksling, som har været nødvendig for at kunne bistå målgruppen bedst muligt.

Med denne årsrapport ser Center mod Menneskehandel tilbage på det forgangne års indsats mod menneskehandel. Rapporten har til formål at udbrede viden om menneskehandel i Danmark og formidle de nyeste tal og tendenser.

God læselyst!

Ellen Klarskov Lauritzen, Direktør i Socialstyrelsen

Menneskehandel under pandemien

Meget tyder på, at socialt udsatte grupper er særligt sårbare under en pandemi, både i Danmark og internationalt. Virussen og de forandrede levevilkår har derfor også indflydelse på menneskehandelsområdet.

Stigning i nye kriminalitetsformer

Corona-nedlukningen rundt om i Europa har givet grund for nye former for kriminalitet og øget risikoen for udnyttelse og menneskehandel af særligt sårbare grupper. Det har internationale organisationer, som European Union Agency for Law Enforcement Cooperation (EUROPOL) og EU-kommissionen, erfaret. Bl.a. har EUROPOL set en stigning i cyberkriminalitet i Europa, hvor kriminelle har udnyttet, at et højt antal sårbare personer befinder sig hjemme og i stigende grad anvender onlinetjenester (i).

EUROPOL har endvidere registreret en stigende efterspørgsel på krænkende, online-pornografisk billed- og

filmmateriale af børn og unge og er bekymret for en stigning i rekruttering og udnyttelse af børn og unge under coronapandemien.

Restriktioner har gjort det svært eller ulovligt at rejse på tværs af landegrænser, og særligt sæsonarbejderne har mistet deres indtjeningsmuligheder. Bagmænd udnytter efterspørgslen på billig arbejdskraft til ufaglært arbejde. EUROPOL formoder derfor, at et stigende antal sårbare personer bliver rekrutteret af bagmænd og kan risikere at blive ofre for menneskehandel.

Identifikation af ofre fastholdes

Under coronapandemien bliver der fortsat afholdt identifikationsamtaler med potentielle ofre for menneskehandel, da udredning af ofre er at betragte som en kritisk funktion, der skal opretholdes. Dog er det nødvendigt at tage særlige forholdsregler for at begrænse smitterisikoen. Samtaler afholdes i videst muligt omfang

Udnyttelse af sårbare migranter

Center mod Menneskehandel har inviteret Sine Plambech, seniorforsker fra Dansk Institut for Internationale Studier, til at give nogle perspektiver på pandemiens indflydelse på menneskehandel. Plambech har mange års forskningserfaring indenfor bl.a. menneskehandel og kvinders migration:

Det, der primært påvirker menneskehandelsområdet, er kombinationen af to ting; udbredt arbejdsløshed i mange oprindelseslande som følge af lockdowns, og de nu yderligere nedlukkede grænser.

Behovet for arbejde, samtidigt med få muligheder for regulær migration og øget grænsekontrol, gør migranter mere udsatte i forhold til menneskehandel. Når grænser lukkes, forandrer og forlænger det migranters rute og gør dem mere udsatte for vold, udnyttelse og mere gæld. De er potentielt i risiko for menneskehandel både undervejs og ved ankomst til eksempelvis Danmark.

Mennesker, der er involveret i menneskehandel i sexindustrien, er særligt udsatte, idet kundegrundlaget og efterspørgsel på grund af restriktioner er faldet. Det kan føre til øget konkurrence, hvor migranter ser sig nødsaget til, eller bliver tvunget til, at optage yderligere gæld, acceptere urimelige vilkår eller blive involveret i kriminelle aktiviteter i et forsøg på at mindske deres sårbarhed og dårlige levevilkår på kort sigt.

I en række andre industrier og brancher kan arbejdsgivere udnytte migrantens sårbare situation til tvangsarbejde. På lang sigt kan en langvarig arbejdsløshed desuden betyde nye og flere nationaliteter, der udnyttes til menneskehandel i Danmark og muligvis til andre industrier end tidligere set.

Coronapandemien påvirker således menneskehandelsområdet, men på nuværende tidspunkt (januar 2021, red.) er der stadig ikke indikationer på, at menneskehandel stiger signifikant, eller at metoderne forandrer sig radikalt. Men eftersom pandemien stadig er i gang, kan den nuværende situation forandre sig.

virtuelt eller pr. telefon. Arresthuse og fængsler har i længere perioder været lukket for besøg, så Center mod Menneskehandel og NGO'er har ikke kunnet holde identifikationsamtaler ved fysisk møde med potentielle ofre for menneskehandel.

Center mod Menneskehandel koordinerer arbejdet under nedlukningen med andre aktører på området. Eksempelvis har centret indgået en aftale med Københavns Politi om, at de under pandemien screener personer for indikatorer på menneskehandel.

Test for COVID-19

Under coronapandemien har flere potentielle ofre for menneskehandel oplevet, at det var svært at blive testet for COVID-19, hvis de ikke har lovligt ophold i Danmark og adgang til offentlige sundhedstilbud. Grundet risiko for smitte har drop-in-centre med sundhedstilbud målrettet ofre for menneskehandel også været lukket i perioder. Det er dog muligt at bestille tid og blive undersøgt eller modtage akut sundhedsbehandling.

I løbet af 2020 er der blevet etableret testtilbud, som personer uden lovligt ophold også kunne benytte sig af. De mobile sundhedstilbud i AmiAmi og Center mod Menneskehandel samt Reden Internationals opsøgende sygeplejerske har desuden fået mulighed for at teste for COVID-19, hvis en person udviser symptomer, eller har været i nær kontakt til en smittet.

Svære vilkår for udsatte i prostitution

Center mod Menneskehandel og NGO'er som AmiAmi, Reden International og HopeNow (ii) har erfaret, hvordan pandemien på forskellige måder påvirker potentielle ofre for menneskehandel i prostitution. I takt med nedlukninger i Danmark og forbud mod at rejse til forskellige lande, er en del potentielle ofre for menneskehandel i prostitution blevet "efterladt" af deres bagmænd. De har stået uden midler, daglige fornødenheder og rejsedokumenter. Flere ofre for menneskehandel, som har takket ja til en frivillig forberedt hjemsendelse, er blevet forhindret i at rejse hjem på grund af lukkede grænser og manglende flyafgange.

Massageklinikker er i længere perioder i 2020 blevet lukket ned i Danmark. Center mod Menneskehandel og NGO'er har observeret, at potentielle ofre i prostitution under pandemien har haft sværere ved at tjene penge og dermed afdrage gæld til bagmænd. Flere har været bekymret for at blive smittet med coronavirus og har forsøgt at leve op til myndighedernes restriktioner og udmeldinger om sikker adfærd. Andre har været skeptiske og har ikke "troet på" coronavirussen. Fælles for alle har dog været, at de har været presset til at tjene penge. Presset kommer fra bagmænd og udlejere, men kan også komme fra familien i hjemlandet, der kan være kommet i yderligere økonomisk nød under pandemien.

Mere opsøgende arbejde

Det har været nødvendigt at yde en ekstra indsats over for potentielle ofre for menneskehandel i prostitution under coronapandemien. Center mod Menneskehandel, AmiAmi, Reden International og HopeNow havde i 2020 et særligt fokus på konsekvenser af nedlukningen for potentielle ofre for menneskehandel i gadeprostitution og på massageklinikker. Opmærksomheden på mistroivsel og oplysning om sundhed, restriktioner og smitterisiko blev skærpet. Der er bl.a. blevet uddelt madposer, gavekort, medicin og ydet hjælp til transport. Enkelte potentielle ofre for menneskehandel er ekstraordinært blevet hjulpet hjem til deres oprindelsesland med bus eller fly, når det har været muligt.

HopeNow har oplevet, at også udenlandske mænd, der kan være ofre for menneskehandel, har haft svære betingelser i Danmark under pandemien og har eksempelvis uddelt madpakker og andre fornødenheder til denne gruppe.

Center mod Menneskehandels mobile sundhedstilbud i Midtjylland, Nordjylland og på Sjælland, opsøger og rådgiver potentielle ofre for menneskehandel i klinikprostitution. Under coronapandemien har de sendt sms'er til en lang række udenlandske personer i prostitution. Sms'erne indeholdt information om sundhedsmyndighedernes retningslinjer, coronasituationen generelt og muligheder for at blive testet. Telefonnumrene er fundet ved at screene hjemmesider, hvor der sælges sex, som eroguide.dk, annoncelight.dk og eb.dk.

Beredskabsplan ved sundhedskriser

På baggrund af erfaringer under coronapandemien har Center mod Menneskehandel udarbejdet en beredskabsplan for centrets mobile sundhedstilbud. Planen kan træde i kraft i tilfælde af sundhedskriser og skal understøtte, at udenlandske personer i prostitution får adgang til relevante sundhedstilbud. Beredskabsplanen skal også sikre, at målgruppen får lettere adgang til den information, der er tilgængelig fra de danske myndigheder. Opsøgende arbejde skal bidrage til at mindske smittespredning til og fra målgruppen, da netop prostitution kan være særligt risikofyldt under en sundhedskrise.

Beredskabsplanen for sundhedskriser indeholder otte punkter:

1. Information om sundhedsmyndighedernes retningslinjer
2. Øget opmærksomhed på de mest sårbare udenlandske personer i prostitution, der er potentielle ofre for menneskehandel
3. Samarbejde med politi
4. Fysiske besøg på massageklinikker
5. Indsatser på internettet
6. Samarbejde med NGO'er
7. Sikkerheden for de ansatte i det mobile sundhedstilbud
8. Genåbningen af samfundet.

Planen supplerer øvrige beredskabsplaner på sundhedsområdet og forudsætter et tværfagligt samarbejde med aktører, herunder andre myndigheder, NGO'er og sundhedsvæsenet.

Find beredskabsplanen i dets fulde længde på Center mod Menneskehandels hjemmeside under '[Materialer](#)'.

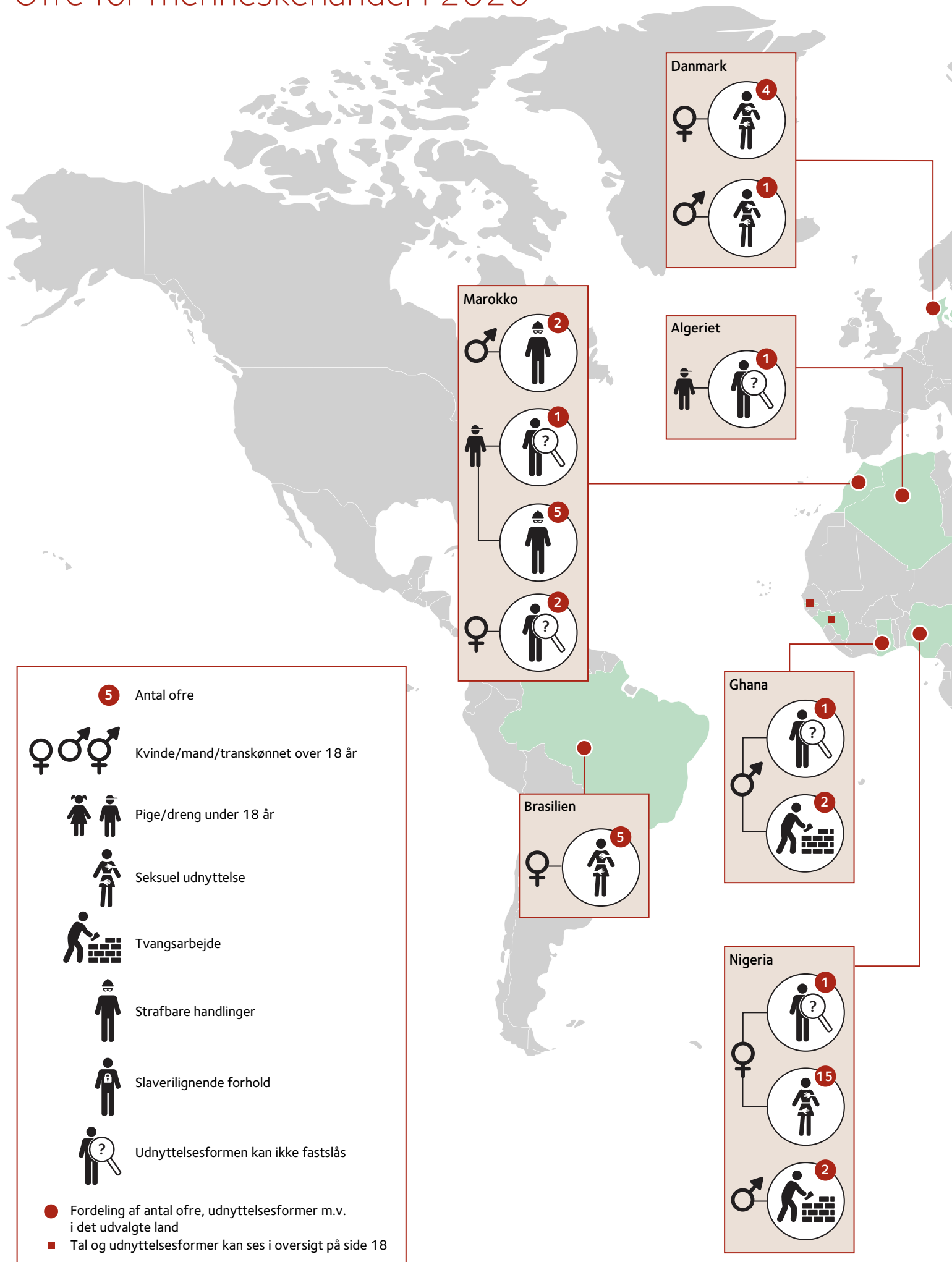

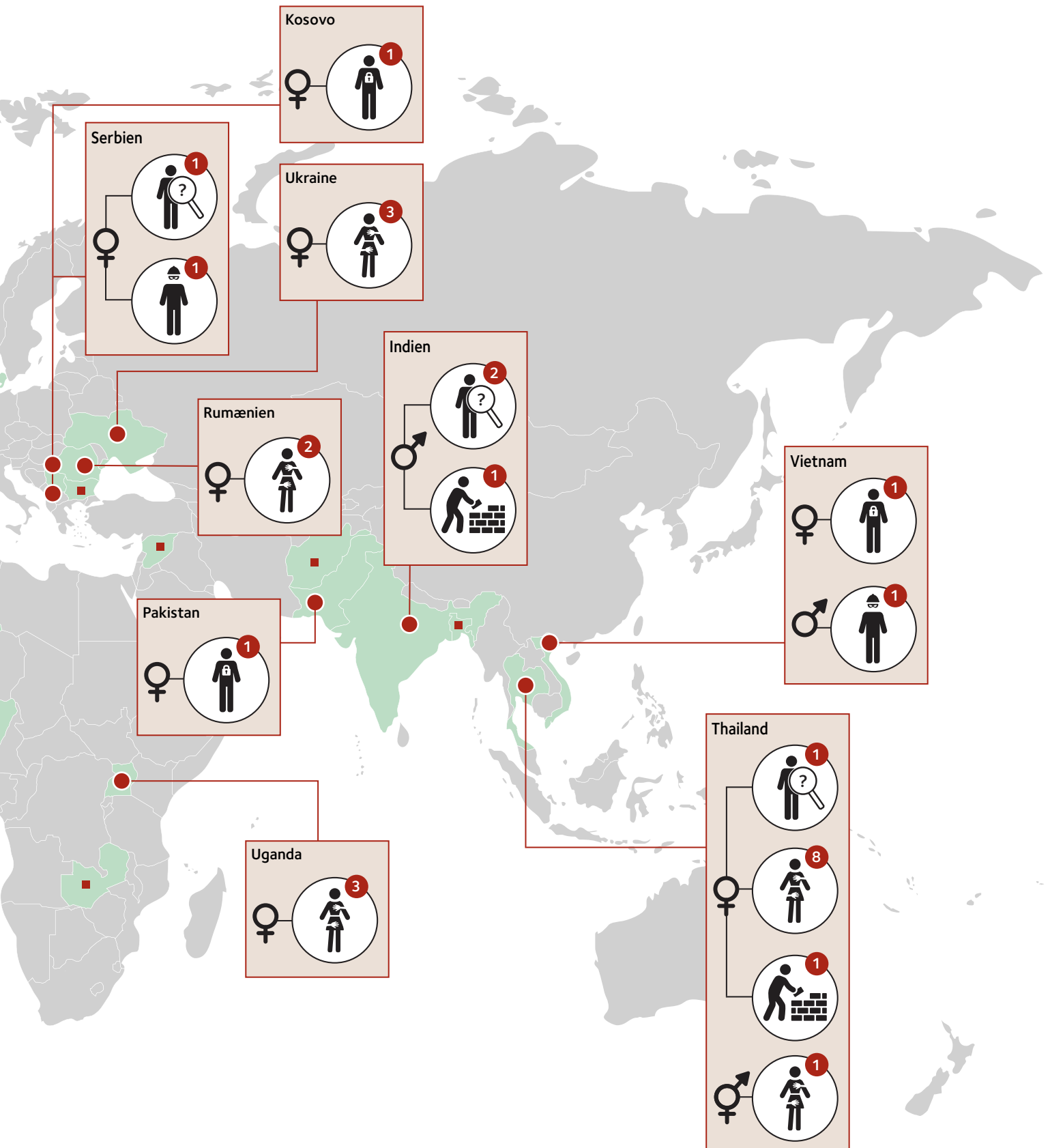
SMS til personer i prostitutionsmiljøet

Det mobile sundhedstilbud valgte blandt andet at udsende sms'er til kontakter i prostitutionsmiljøet i forbindelse med nedlukninger af massageklinikker:

The Corona virus is now in Denmark. It spreads easily, and we all have to be highly alert. Be aware of the following symptoms: cough, headache, diarrhea, breathing problems and fever. Contact the Danish Health Hotline on +45 70 20 02 33 if you suspect that you have been infected. The government has ordered all massage parlors to close for now. Please respect the decision to keep others and yourself safe.

Ofre for menneskehandel i 2020

I 2020 er 77 personer vurderet ofre for menneskehandel i Danmark. På kortet findes udvalgte data på ofrene. Kortet viser ofre fordelt på nationalitet, udnyttelsesform, køn og børn fra udvalgte lande. En samlet oversigt kan ses på side 18.

Identifikation og støtte

I 2020 er i alt 77 personer vurderet som ofre for menneskehandel i Danmark, og den hyppigste udnyttelsesform er seksuel udnyttelse. Tre personer er vurderet som ofre for menneskehandel til slaverilignende forhold, og det er første gang, at denne udnyttelsesform er registreret i Danmark.

Henvendelser på hotline

I 2020 henvendte en privat borger sig til Center mod Menneskehandels hotline med en bekymring i sit nabolag. Henvendelsen førte til, at fire kvinder fra Brasilien blev vurderet som ofre for menneskehandel. Henvendelsen er blot en af 15 henvendelser fra borgere, som har taget kontakt til Center mod Menneskehandels hotline i 2020. De har eksempelvis været bekymrede for personer på massageklinikker eller fået kendskab til personer, som kunne være ofre for menneskehandel.

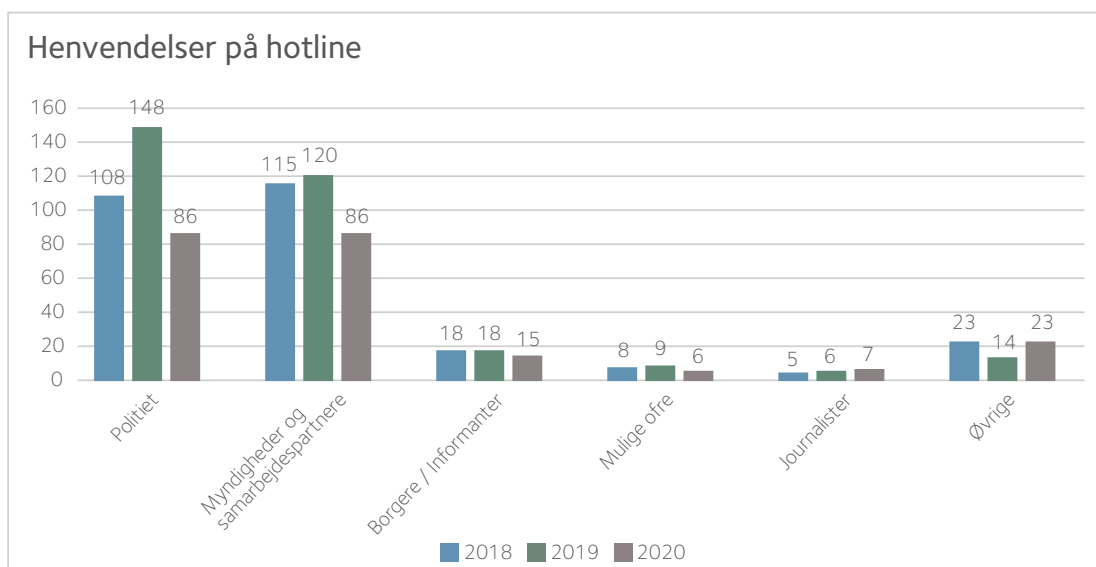
Center mod Menneskehandel har samlet set modtaget færre opkald på hotlinen i 2020 end i 2019. I 2020 drejer det sig om 223 opkald, mens der i 2019 var 315 opkald. Faldet er særligt markant for opkald fra politi og andre myndigheder samt NGO'er, hvilket kan ses i figuren nedenfor. Det er ikke muligt at pege på enkeltstående årsager til stigninger og fald i antallet af henvendelser på hotline over en årrække, men coronapandemien kan have spillet ind på antallet af henvendelser i 2020.

Tilsvarende er der heller ikke entydige forklaringer på stigninger og fald i antal af ofre (se side 13).

Med 86 opkald er politiet den aktør, der har rettet flest henvendelser på hotline i 2020. Knap halvdelen af opkaldene omhandlede anholdte personer, der kunne være ofre for menneskehandel. Henvendelserne har ført til, at 39 personer er vurderet ofre for menneskehandel i 2020. Hovedparten af ofrene fra Nigeria og Thailand er mødt gennem politiets kontroller på gaden og massageklinikker.

Andre myndigheder og samarbejdspartnere har tilsammen rettet henvendelse 86 gange på hotline. Det drejer sig bl.a. om Udlændingestyrelsen, Røde Kors, advokater, fagforeningen 3F, kommunale sagsbehandlere, sundhedspersonale, NGO'er og sociale organisationer. Henvendelser fra disse aktører førte i 2020 til, at 31 personer blev vurderet ofre for menneskehandel.

Når det angår børn og unge, som er udnyttet til at begå strafbare handlinger som tyveri og salg af stoffer, er det typisk Udlændingestyrelsen, Røde Kors og kommunale sagsbehandlere, der henvender sig på hotlinen.

« Anm.: Figuren viser hvilke aktører og personer, der har henvendt sig på hotline i 2018-2020 og hvor mange gange. De enkelte henvendelser kan omhandle samme sag. Informanter dækker over private borgere, mens 'øvrige' drejer sig om henvendelser fra personer med behov for viderestilling, generelle spørgsmål eller behov for sparring.

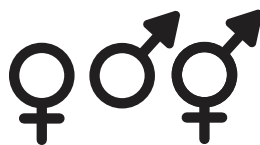
182 personer udredt for menneskehandel

I 2020 har Center mod Menneskehandel og NGO'erne AmiAmi og HopeNow afholdt identifikationssamtaler med i alt 182 mulige ofre for menneskehandel (iii). Til sammenligning blev der i 2019 afholdt samtaler med 234 personer, mens det i 2018 drejede sig om 226 personer. Der er ingen entydige forklaringer på stigninger og fald i antallet år for år, men det kan som tidligere nævnt hænge sammen med coronapandemien.

56 ud af de 182 potentielle ofre, der er holdt identifikationssamtale med, er fra Thailand. De udgør derfor den største gruppe af potentielle ofre for menneskehandel i 2020. 11 af de 56 thailændere blev vurderet som ofre for menneskehandel.

Mere end 40 pct. af identifikationssamtalerne i 2020 har ført til, at det potentielle offer er vurderet handlet. Der er dermed sket en stigning sammenholdt med året før. I 2019 var den procentvise andel knap 30 pct. I alt er 77 personer vurderet ofre for menneskehandel i 2020 (iv). Året før var antallet 64 personer. Selvom indsatsen mod menneskehandel i 2020 har været præget af nedlukningen, og antallet af personer, der er afholdt samtaler med, er lavere, er der altså tale om en stigning fra 2019 til 2020.

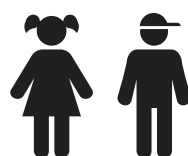
Kvinder udgør størstedelen af ofrene

55 kvinder er i 2020 vurderet som ofre for menneskehandel. Kvinder udgør dermed knap tre fjerdedele af det samlede

antal vurderede ofre for menneskehandel i 2020. Andelen af kvinder er større i 2020 sammenholdt med 2019, hvor kvinderne udgjorde to tredjedele. Af de 55 kvinder kommer størstedelen fra Nigeria og Thailand, og den primære udnyttelsesform blandt kvinderne er seksuel udnyttelse til prostitution. I alt 21 mænd er vurderet som ofre i 2020. Mændene er primært handlet til strafbare handlinger og tvangsarbejde, og størstedelen er fra Marokko. En person er transkønnet. Vedkommende kommer fra Thailand og er udnyttet i prostitution.

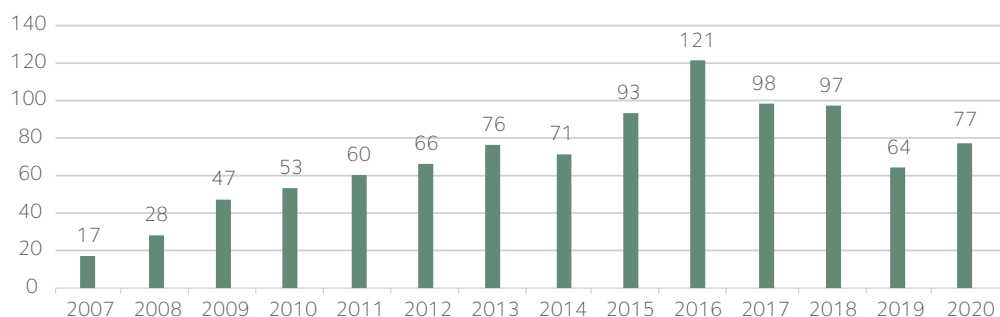
Børn og unge udnyttes til strafbare handlinger

De 77 personer, der er vurderet som ofre for menneskehandel i 2020, er i alderen 14-57 år med en gennemsnitsalder på 30 år. Ni af de 77 vurderede ofre for menneskehandel er

under 18 år. Den yngste af børnene i 2020 er 14 år. De øvrige otte børn er 15 år, to er 16 år og fem er 17 år. Alle børn er uledsagede tredjelandsborgere. Det billede passer med tidligere års statistik, hvor kun et fåtal af mindreårige ofre for menneskehandel kommer fra EU-lande. Fem af børnene er i 2020 udnyttet til strafbare handlinger i form af tyveri og salg af stoffer. Det er

Personer vurderet ofre for menneskehandel fra 2007-2020

« Anm.: Figuren viser antal personer vurderet ofre for menneskehandel hvert enkelt år. Det kan forekomme, at en person vurderes handlet mere end én gang. Hvis en person vurderes handlet to gange på et år, tælles denne person kun med én gang. Hvis en person er vurderet handlet med flere års mellemrum, kan denne person indgå i statistikken flere gange.

en tendens, der er blevet synlig over nogle år, hvor unge nordafrikanske drenge udnyttedes til kriminalitet. I 2020 er et af børnene desuden udnyttet til tvangsægteskab og et andet til tvangsarbejde, mens udnyttelsen ikke kunne fastslås i de sidste to tilfælde (se mere om denne kategori på side 16).

Fem danske ofre i 2020

Center mod Menneskehandel kom i 2020 i kontakt med fem danske statsborgere. De viste sig at være ofre for menneskehandel til seksuel udnyttelse. Alle fem er involveret i samme sagskompleks. Kun tre gange tidligere er danske statsborgere vurderet som ofre for menneskehandel i Danmark: En i 2010, en i 2013 og en i 2017. Til sammenligning er 27 pct. af ofrene i EU handlet indenfor deres eget lands grænser i de senest opgjorte tal for hele unionen fra 2017-18 (v).

De 77 ofre for menneskehandel i 2020 kommer fra 22 forskellige lande. Som de hyppigst forekommende lande i 2020 udgør Nigeria, Thailand og Marokko tilsammen hjemland for mere end halvdelen af det samlede antal ofre. I 2020 er en person fra Algeriet for første gang vurderet som offer for menneskehandel i Danmark.

Nigerianere er en af de hyppigst forekommende nationaliteter blandt vurderede ofre gennem årene. Samme tendens ses i andre lande. I de senest opgjorte tal fra EU er der dog også ofre fra en række lande, som ikke ses så ofte i Danmark. I EU er albanere, vietnamesere, kinesere og sudanesere de hyppigst forekommende nationaliteter blandt tredjelandsborgere ud over ofre fra Nigeria (vi).

Seksuel udnyttelse er mest udbredt

I 2020 er 44 personer handlet til seksuel udnyttelse i Danmark. 39 af de 44 personer er udnyttet til prostitution og fem personer til anden form for seksuel udnyttelse. Der er stor forskel på hvilken udnyttelsesform, der er den mest udbredte indenfor menneske-

handel i forskellige lande. På EU-plan viser de seneste tal dog, at 60 pct. er ofre for menneskehandel til seksuel udnyttelse (vii). I årenes løb er hovedparten af de vurderede ofre for menneskehandel i Danmark også handlet til seksuel udnyttelse.

I 2020 er ni personer handlet til strafbare handlinger. Der er tale om en lille stigning sammenlignet med de foregående år. I sagerne er der tale om udnyttelse ved tyveri og salg af stoffer. I Danmark er der også tidligere personer, der er vurderet som ofre for menneskehandel til strafbare handlinger i form af salg af stoffer. I 2017 vurderede myndighederne, at tre voksne mænd fra Nigeria og Ghana var udnyttet til salg af stoffer. I 2019 var en ung mand på 18 år fra Marokko udnyttet til salg af stoffer. I 2020 drejer det sig om tre marokkanere, hvoraf to er børn, som blev udnyttet til salg af stoffer.

Tre personer er i 2020 vurderet handlet til slaverilignende forhold. Det er første gang, at personer er vurderet handlet til slaverilignende forhold i Danmark. Slaverilignende forhold er en udnyttelsesform, der er nævnt i både Palermo-protokollen, Europarådets konvention om bekæmpelse af menneskehandel og straffelovens § 262 a. Slaverilignende forhold er dog ikke nærmere defineret i hverken lovgivning eller lovforarbejder. De tre personer, som Center mod Menneskehandel har vurderet handlet til slaverilignende forhold, er alle sårbare personer, som er udsat for grov udnyttelse. De har været fysisk frihedsberøvet og har været udsat for flere forskellige former for udnyttelse samtidig, herunder seksuel udnyttelse, udnyttelse til husligt tvangsarbejde og til børnefødsler, og de har skullet stå til rådighed for bagmanden døgnet rundt.

Ni personer er i 2020 handlet til tvangsarbejde, hvilket svarer til ca. en tiendedel af det samlede antal sager. Antallet er lavere end i 2019, hvor de udgjorde 17 ud af 64 personer svarende til en fjerdedel. Antallet af ofre for menneskehandel til tvangsarbejde har de fleste år ligget relativt lavt. Dog med undtagelse af 2018, hvor flere større sagskomplekser betød, at antallet af ofre for tvangsarbejde oversteg antallet af ofre for seksuel udnyttelse. Syv mænd og to kvinder er i 2020 handlet til tvangsarbejde. To er udnyttet på en fiskekutter (se mere om denne sag på side 19), mens de resterende personer er udnyttet til forefaldende arbejde som byggeri, rengøring, havearbejde, i en kiosk og til at samle flasker.

Forskning om sårbare arbejdstagere i Danmark

Lektor Marlene Spanger og forskningsassistent Sophia Dørffer Hvalkof fra Global Refugee Studies ved Aalborg Universitet har undersøgt migranternes arbejdsforhold i Danmark inden for den grønne sektor, servicesektoren og byggebranchen. De har udgivet bogen 'Migranternes mobilitet: Mellem udnyttelse, menneskehandel og kriminalisering på det danske arbejdsmarked'. Bogen bygger på et tre år langt samarbejdsprojekt mellem Aalborg Universitet og fagforeningen 3F om menneskehandel til tvangsarbejde. Bogen har til formål at undersøge og inspirere til en debat om, hvordan udsatte migranternes arbejdsrettigheder sikres på det danske arbejdsmarked.

Marlene Spanger udtaler til AAU Kommunikation:

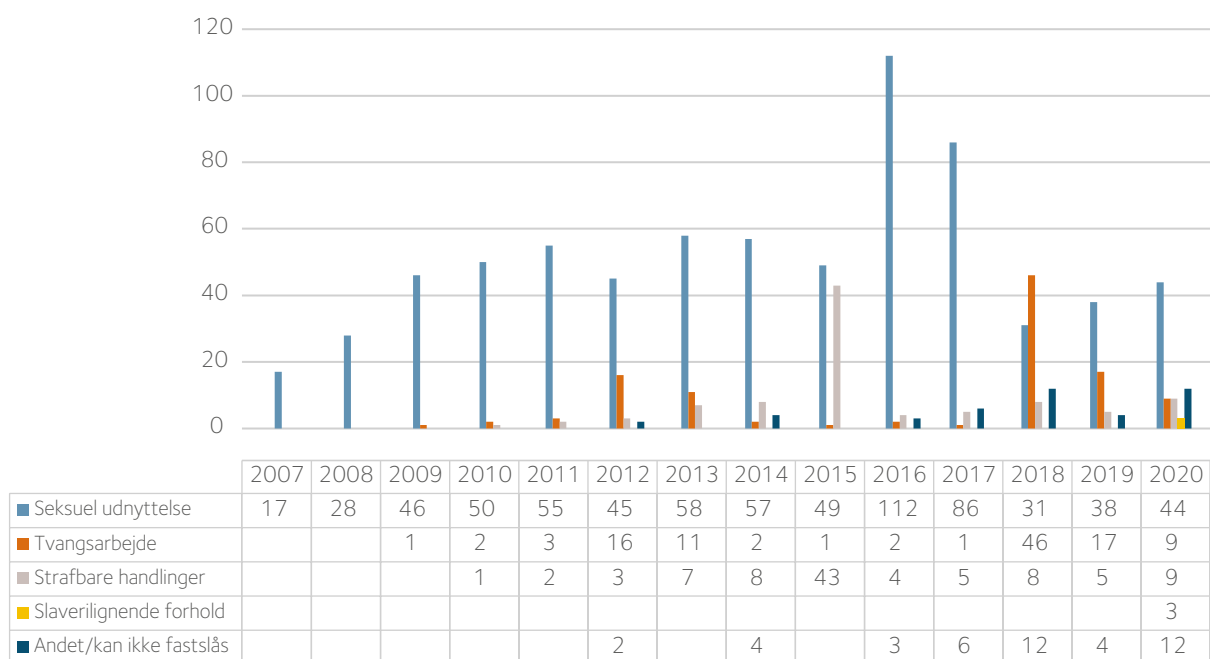
'Det, vi har set i forbindelse med vores forskning af arbejdsmigranternes forhold på det danske arbejdsmarked, er menneskehandel, misbrug af praktikantordninger, falske ansættelseskontrakter, manglende løn, trusler og identitetstyveri. Stort set alle former for udnyttelse man kan tænke sig.'

Spanger og Hvalkof fortæller til Center mod Menneskehandel, at migranterne oplever, at den måde deres opholdsgrundlag er skruet sammen på i Danmark, kan være med til at påvirke migranternes beslutninger og handlerum: *'Når migrantens opholdstilladelse udelukkende er bundet op på ansættelseskontrakten med en bestemt arbejdsgiver, oplever vi, at det er med til at presse migranter til at acceptere dårlige arbejdsforhold'*.

Forskerne har interviewet 72 migranter fra bl.a. Ukraine og Rumænien og 39 personer fra politiet, 3F, rekrutterings- og formidlingsbureauer, uddannelsesinstitutioner i Ukraine, arbejdsgivere og Center mod Menneskehandel. På den baggrund giver bogen et indblik i organiseringen af udnyttelse af arbejdsmigranter i Danmark.

Bogen kan findes som E-bog på www.aau.dk under 'Publikationer'

Ofre for menneskehandel 2007-2020 fordelt på udnyttelse og år

Anm.: Figuren viser antal personer, der er vurderet ofre for menneskehandel, fordelt på udnyttelsesform og år.

Arbejdsgruppe om beskyttelse af sårbare udenlandske arbejdstagere

Regeringen har nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe som bl.a. har til formål at indsamle viden og udvikle konkrete initiativer til at sætte ind over for situationer, hvor sårbare udenlandske arbejdstagere groft udnyttes og i værste tilfælde bliver menneskehandlet til tvangsarbejde. Arbejdsgruppen forventes at afrapportere til regeringen i sommeren 2021.

Find mere viden om arbejdsgruppen på www.ft.dk

I 2020 er det i 12 tilfælde enten ikke muligt at fastslå udnyttelsesformen eller udnyttelsesformen er angivet som 'andet'. I fire tilfælde omhandler 'andet' forskellige former for udnyttelse via ægteskab. En person er ifølge eget udsagn rekrutteret med henblik på fjernelse af organer (fjernelsen af organerne fandt dog ikke sted). Der er ikke tidligere vurderet ofre, som er udnyttet til fjernelse af organer i Danmark, og det er første gang, at et offer tilkendegiver, at dette har været hensigten med udnyttelsen.

Bistand og hjemrejser

Personer, der bliver vurderet som ofre for menneskehandel i Danmark, kan tildeles en restitutions- og refleksionsperiode på op til 120 dage, hvor ofrene får tilbud om bistand og støtte. Ofre for menneskehandel kan eksempelvis få passende og sikker indkvartering med kost og logi, lægehjælp og juridisk bistand. Danske statsborgere og ofre for menneskehandel med lovligt ophold i Danmark kan også modtage støtte i kommunalt regi, jf. serviceloven. Derudover tildeles hver person en kontaktperson fra Center mod Menneskehandel.

Ofre for menneskehandel får tilbud om en frivillig forberedt hjemsendelse og økonomisk støtte til reintegration i hjemlandet. Tager de imod tilbuddet, får de en udsat udrejsefrist, hvor deres hjemrejse planlægges. Coronapandemien har betydet, at det i længere perioder af 2020 ikke har været muligt at udrejse af Danmark. Af de 77 ofre for menneskehandel i 2020 er 17 rejst hjem med en forberedt hjemsendelse.

Thailandsk kvinde venter på at komme hjem

En thailandsk kvinde, som er offer for menneskehandel, venter på at rejse hjem til Thailand. Hun fortæller her til Center mod Menneskehandel om ventetiden forud for en forberedt hjemsendelse.

'Jeg er bange for at gå udenfor af frygt for, at jeg eller min søn bliver smittet (med corona, red). Jeg er derfor ikke gået meget ud fra mit værelse. Jeg har ikke været så ensom, fordi jeg har min søn at passe. Han er kun 2 ½ måned gammel. Jeg er glad for, at jeg har født i Danmark. Sygehuset og personalet her hjælper og vejleder ift. til min søn, hvilket jeg er meget taknemmelig for. Det er meget trygt. Da jeg fik min datter i Thailand, fik jeg ingen hjælp.

Jeg bruger min tid på at passe mit barn. Jeg kører en tur med ham. Han elsker at køre tur i barnevognen. Jeg gør også rent. Og så får jeg nogle gange besøg af en thailandsk kvinde, der bor i nærheden. Hun har også fungeret som tolk for mig. Jeg glæder mig til at se min mor og min datter. Men jeg bekymrer mig om, hvordan det bliver at komme tilbage. Og om hvordan jeg skal passe to børn og min mor, som har sukkersyge. Der er mange problemer i Thailand. Der er demonstrationer imod kongen, og det er svært at få arbejde. Jeg bekymrer mig om, om jeg kan betale husleje, el, vand og skole til mine børn. Jeg har ingen, jeg kan spørge om penge'.

(Citatet er oversat fra thailandsk via tolk)

Ni af de 77 vurderede ofre for menneskehandel har valgt at udrejse på egen hånd. De kommer fra Nigeria, Brasilien, Ukraine og Guinea. Fem af de ni modtog økonomisk støtte til billetten eller fik udbetalt et mindre kontantbeløb. Der er ikke entydige forklaringer på, hvorfor nogle ofre vælger at tage af sted på egen hånd uden reintegrationsstøtten. Center mod Menneskehandel har i nogle tilfælde erfaret, at det har handlet om, at ofre allerede er i besiddelse af en billet til at udrejse, mens andre hurtigere kunne skaffe billet selv, drevet af ønsket om at komme hurtigt hjem til deres familie.

Ny hjemsendelsesordning

Udlændinge- og Integrationsministeriet er ansvarlig for frivillige, forberedte hjemsendelser af ofre for menneskehandel. Tidligere har ministeriet udliciteret arbejdet til *International Organization for Migration*, men i april 2020 overtog ministeriet selv arbejdet med hjemsendelserne. Ministeriet godkender ansøgninger om frivillige forberedte hjemsendelser og planerne for reintegration. Planerne udarbejdes i samarbejde mellem Center mod Menneskehandel og den person, der skal udrejse.

I 2020 blev Hjemrejsestyrelsen etableret. Hjemrejsestyrelsen er ansvarlig for selve rejseplanlægningen, såsom fremskaffelse af rejsedokumenter, booking af transport, eskorte på rejsen osv. Der er flere aktører involveret i både forberedelsen af og opfølgningen på en frivillig, forberedt hjemsendelse, så det er nødvendigt med en tæt koordinering. Reintegrationen, som ofrene modtager i deres hjemland, bliver planlagt i fællesskab med Center mod Menneskehandel, Dansk Flygtningehjælp eller Udlændinge- og Integrationsministeriet og lokale NGO'er.

Oversigt over ofre for menneskehandel i Danmark i 2020

Nationalitet, køn, alder og udnyttelse	Antal	Nationalitet, køn, alder og udnyttelse	Antal	Nationalitet, køn, alder og udnyttelse	Antal
Nigeria	18	Ukraine	3	Syrien	1
Kvinde / over 18	16	Kvinde / over 18	3	Kvinde / under 18	1
Kunne ikke fastslås ¹	1	Seksuel udnyttelse	3	Andet	1
Seksuel udnyttelse	15	Ghana	3	Pakistan	1
Mand / over 18	2	Mand / over 18	3	Kvinde / over 18	1
Tvangsarbejde	2	Kunne ikke fastslås	1	Slaverilignende forhold	1
Thailand	11	Tvangsarbejde	2	Algeriet	1
Kvinde / over 18	10	Indien	3	Mand / under 18	1
Andet	1	Mand / over 18	3	Kunne ikke fastslås	1
Seksuel udnyttelse	8	Andet	1	Zambia	1
Tvangsarbejde	1	Kunne ikke fastslås	1	Kvinde / over 18	1
Transperson / over 18	1	Tvangsarbejde	1	Seksuel udnyttelse	1
Seksuel udnyttelse	1	Vietnam	2	Bangladesh	1
Marokko	10	Mand / over 18	1	Mand / over 18	1
Mand / over 18	8	Strafbare handlinger	1	Tvangsarbejde	1
Strafbare handlinger	2	Kvinde / over 18	1	Bulgarien	1
Mand / under 18	6	Slaverilignende forhold	1	Kvinde / over 18	1
Kunne ikke fastslås	1	Serbien	2	Tvangsarbejde	1
Strafbare handlinger	5	Kvinde / over 18	2	Afghanistan	1
Kvinde / over 18	2	Kunne ikke fastslås	1	Kvinde / over 18	1
Andet	1	Strafbare handlinger	1	Andet	1
Kunne ikke fastslås	1	Rumænien	2	Kosovo	1
Brasilien	5	Kvinde / over 18	2	Kvinde / over 18	1
Kvinde / over 18	5	Seksuel udnyttelse	2	Slaverilignende forhold	1
Seksuel udnyttelse	5	Guinea	1	Antal ofre i alt	77
Danmark	5	Kvinde / over 18	1		
Kvinde / over 18	4	Seksuel udnyttelse	1		
Seksuel udnyttelse	4	Gambia	1		
Mand / over 18	1	Mand / under 18	1		
Seksuel udnyttelse	1	Tvangsarbejde	1		
Uganda	3				
Kvinde / over 18	3				
Seksuel udnyttelse	3				

¹ Læs om kategorierne 'andet/kan ikke fastslås' på side 16

Efterforskning og retsforfølgelse

Der registreres løbende nye måder, som bagmænd benytter til at rekruttere og udnytte ofre på, som efterforskningen og retsforfølgningen må tage højde for.

I Danmark er der indgået en ny aftale for politiets og anklagemyndighedens økonomi og opgaver 2021-2023, der skal styrke indsatsen mod menneskehandel.

Sigtelser og domme i 2020

Rigsadvokaten opgør antal sigtelser, tiltaler og domme for menneskehandel. I 2020 er der rejst tiltale for menneskehandel mod syv personer i Danmark. Der har ikke været nogen domfældelser for menneskehandel. Det er samme antal sigtelser og domfældelser som i 2019.

Antal personer, som er sigtet for menneskehandel (straffelovens § 262a), fordelt på år

Sagstrin	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sigtelser	14	25	2	9	1	7	7

Antal personer, som er tiltalt for menneskehandel (straffelovens § 262a), fordelt på år

Sagstrin	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Tiltaler	4	29	1	5	0	0	0

Antal personer, som har fået fældende dom for menneskehandel (straffelovens § 262a), fordelt på år

Sagstrin	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Domme	10	4	14	8	1	0	0

Kilde: Rigsadvokaten (viii).

Fiskekuttersagen

I 2020 trak en sag om to ghanesiske mænd på en fiskekutter i Thyborøn overskrifter. De to mænd blev anholdt ved en politikontrol, mens de reparerede en kutter, som skulle fiske i afrikansk farvand. De havde opholdt sig i Danmark i tre år og boede og arbejdede på kutteren. Ud fra mændenes fortællinger til Center mod Menneskehandel var der indikatorer på menneskehandel. De kunne blandt andet berette om mange arbejdstimer, sparsom løn og fratagelse af rejsedokumenter. De blev vurderet som ofre for menneskehandel og har derfor modtaget støtte under handlingsplan til bekæmpelse af menneskehandel. De har også taget imod en frivillig forberedt hjemsendelse.

Sagen blev efterforsket, og der blev i 2020 rejst tiltale mod skibsrederen for menneskehandel og åger (ix) af særligt grov beskaffenhed. I starten af 2021 faldt der dom i sagen. Retten fandt det ikke bevist, at der var tale om menneskehandel. Skibsrederen blev idømt et år og seks måneders fængsel for åger af særligt grov beskaffenhed. Erstatningskrav til mændene blev ikke behandlet under straffesagen, men forventes at blive afgjort ved et civilt søgsmål.

Styrket (politi)indsats mod kompleks kriminalitet

Regeringen og en række partier er den 15. december 2020 blevet enige om en ny flerårsaftale om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021–2023. Som led i aftalen skal der bl.a. etableres en ny national efterforskningsenhed, hvor de mest specialiserede politi- og anklagerfaglige kompetencer samles. Enheden skal styrke efterforskningen og opklaringen af den mest komplekse økonomiske og organiserede kriminalitet som fx organiseret menneskehandel og menneskesmugling. Derudover styrkes indsatsen mod tvangsarbejde, herunder seksuel udnyttelse og arbejde under slaverilignende forhold. Det sker ved at tilføje seks ekstra politiårsværk i 2023 til arbejdet i politikredsene med at gennemføre et passende kontroltryk mod restaurationer, byggepladser, kiosker, prostitutionsmiljøet mv., der øger sandsynligheden for at identificere og opdage tvangsarbejde.

Den nye nationale efterforskningsenhed opbygges som en politikreds og skal etableres i hhv. Københavnsområdet og Aarhus.

[Aftalen kan læses i sin fulde længde på www.jm.dk](http://www.jm.dk)

Erstatninger til ofre

Ofre for menneskehandel kan søge erstatning for skader, de har fået i forbindelse med at være udnyttet. Skader kan eksempelvis være opstået ved krænkelser, vold og voldtægt. Erstatning kan fx søges, når der rejses en straffesag eller et civilt søgsmål.

Et offer har mulighed for at søge om erstatning, hvis der bliver rejst tiltale mod bagmanden, og sagen fremstilles i retten. I nogle tilfælde vurderer retten, at det ikke er muligt at opgøre erstatningskravet under straffesagen. Offeret kan i stedet vælge at anlægge et civilt søgsmål mod bagmanden for at få erstatning.

I Danmark har enkelte ofre for menneskehandel fået erstatning fra Lønmodtagernes Garantifond. Erstatningen dækker tabt arbejdsfortjeneste, dvs. den løn som offeret ikke har fået af bagmanden. Et eksempel er en asiatisk mand, der var offer for menneskehandel og blev udnyttet som kok på en restaurant i Danmark. Han var urimeligt lavt lønnet og havde ikke fået den løn, han var blevet lovet. Den søgte restaurant blev ved Byretten dømt til at betale kokkens lønkrav.

Anklagemyndigheden har udformet pjecen 'Råd og vejledning. Til dig, der arbejder med ofre for menneskehandel'. Pjecen beskriver bl.a., hvilke muligheder ofre for menneskehandel har for at søge erstatning.

Folderen kan findes på Center mod Menneskehandels hjemmeside, www.cmm.dk, under 'Materialer'.

Kvinde og datter fik flere erstatninger i 2020

Thailandske Malee flyttede til Danmark, da hun blev gift med en dansk mand. Sammen fik de en datter. Efter nogle år blev de skilt. I søgen efter at kunne forsørge sig selv og datteren i Danmark, mødte Malee to personer, der lovede hende et godt og vellønnet arbejde, så hun kunne spare sammen til en restaurant. Hun og datteren flyttede ind hos de to personer.

Det viste sig, at der ikke var noget reelt arbejde til Malee. De to personer ville i stedet have, at hun prostituerede sig til gengæld for kost og logi. De truede med at skade datteren, hvis Malee ikke gjorde, som de sagde. Over længere tid blev både hun og datteren udnyttet, misbrugt og udsat for vold. Datteren blev i perioder nægtet kontakt med sin mor, hun fik kun mad i begrænset omfang og blev i flere tilfælde spærret inde.

Center mod Menneskehandel fik kontakt til Malee i 2017, og hun blev efterfølgende vurderet som offer for menneskehandel. Hun valgte at vidne mod sine bagmænd i retten i Danmark, og både mor og barn fik tilkendt erstatning i Landsretten. Mor og datter rejste i 2020 tilbage og blev reintegreret i Thailand med støtte fra handlingsplanen til bekæmpelse af menneskehandel.

Malees beskikkede advokat havde ansøgt om erstatning via Arbejdsmarkedets Erstatningsfond, og Malee fik tilkendt yderligere erstatning herfra. Det skete på baggrund af diagnosen PTSD, som beviseligt var en følge af den udnyttelse og nedværdigende behandling, hun var udsat for som offer for menneskehandel i Danmark.

(Anonymiseret case)

Nye indsatser mod menneskehandel

Center mod Menneskehandel har til opgave at koordinere indsatsen mod menneskehandel, at videndele og sikre samarbejde med både med myndigheder, NGO'er og andre relevante aktører på området. Opgaven udvikler sig i takt med ny viden om udnyttelses- og rekrutteringsformer og andre forandringer inden for menneskehandelsfeltet.

Bekæmpelse af menneskehandel online

Erfaringer fra både Danmark og internationalt peger på, at menneskehandel i stigende grad også foregår digitalt – ikke blot under coronapandemien. Bagmænd benytter teknologiske redskaber til rekruttering, overvågning, fastholdelse og udnyttelse af ofre. Udviklingen udfordrer myndigheder, NGO'er og virksomheders arbejde med at forebygge menneskehandel, identificere ofre og retsforfølge bagmænd.

Initiativ om bekæmpelse af menneskehandel

For at opspore ofre for menneskehandel og bagmænd online skal der tænkes i nye metoder. Center mod Menneskehandel står bag et initiativ, som har til formål at sætte fokus på og indsamle viden om bekæmpelse af menneskehandel online. Initiativet skal sikre nye samarbejder med relevante aktører, der har en særlig indsigt i teknologisk udvikling, sociale medier eller online-kriminalitet. På sigt er målet, at initiativet skal føre til udvikling af nye metoder til bekæmpelse af menneskehandel online.

Hvordan foregår menneskehandel online?

Bagmændene benytter bl.a. teknologiske redskaber for at undgå myndighedernes søgelys. Center mod Menneskehandel indsamler derfor viden om, hvordan bagmænd anvender teknologi til at rekruttere og udnytte ofrene – både gennem egne erfaringer fra mødet med ofre og fra andre aktørers arbejde.

Gennem Center mod Menneskehandels mobile sundhedstilbud til potentielle ofre på massageklinikker er det en erfaring, at flere og flere annoncer for salg af seksuelle ydelser er blevet "adresseløse". Der fremgår alene et telefonnummer, så det er sværere for myndigheder

og NGO'er at finde klinikkerne og etablere kontakt til potentielle ofre.

Desuden rekrutteres ofrene i højere grad online gennem websites, sociale medier, chatfora og onlinespil. Der er eksempler på ofre, der aldrig møder deres bagmænd og ikke kender bagmændenes identitet, fordi rekruttering, trusler og afpresning udelukkende foregår online. Der er også eksempler på, at der anvendes platforme, hvor al kommunikation kan slettes uden spor, så bagmændene i højere grad kan gå under radaren.

Flere ofre for menneskehandel har fortalt Center mod Menneskehandel, at de har oplevet at blive overvåget online via webcam, gennem GPS-funktionen på deres telefoner eller ved fysiske kameraer, der opsættes, hvor de bor, eller der hvor de arbejder. Personer, der er handlet til prostitution og mindreårige udnyttet til kriminalitet oplever at blive fastholdt gennem trusler om deling af digitale nøgenbilleder eller videoer, hvor ofrene udsættes for vold eller seksuelle overgreb.

Netværk til bekæmpelse af menneskehandel online

Center mod Menneskehandel har etableret et netværk for en række myndigheder og private virksomheder, der arbejder med at bekæmpe kriminalitet eller har et indgående kendskab til it og onlineadfærd. Formålet med netværket er at skabe en platform for offentlige og private aktører med henblik på at sikre udveksling af viden om tendenser på feltet og etablere konkrete samarbejdsprojekter. Projekterne skal både have fokus på at lokalisere bagmænd, identificere ofre, advare købere og informere den brede offentlighed. Deltagere ved netværksmøderne har indtil videre været PwC, Facebook, MobilePay, Microsoft, Skattestyrelsen og Rigspolitiets Nationale Cyber Crime Center (NC3). Digitaliseringsstyrelsen og World Health Organization (WHO) er med på sidelinjen. Medlemskredsen udvides i takt med, at netværket identificerer nye udfordringer og relevante samarbejdsrelationer.

Pom blev rekrutteret online

Pom fra Thailand blev rekrutteret gennem den thailandske chat app LINE. Gennem LINE tilbød en ukendt kvinde Pom et job, som vellønnet massør i Danmark. Pom takkede ja, da hun havde svært ved at forsøge sin familie i Thailand. Kvinden tilbød at ordne både visum og arrangere rejsen.

I Danmark blev Pom modtaget af en kvinde, der fortalte, at Pom, udover at tilbyde massage, også skal sælge seksuelle ydelser mod sin vilje. Bagkvinden inddrog hendes pas og flyttede hende rundt mellem forskellige adresser. Pom fik at vide, at hun skyldte 250.000 kr. for rejsen til Danmark, og hun skulle arbejde alle ugens syv dage og stå til rådighed for kunder døgnet rundt. Bagkvinden fremsatte trusler mod Poms familie i hjemlandet, hvis ikke Pom "makkede ret". Pom blev også truet med, at bagkvinden ville offentliggøre billeder af hende uden tøj på og sende dem til hendes familie og venner i hjemlandet.

Efter to år i Danmark kom politiet i kontakt med Pom på en massageklinik. Politiet blev bekymrede og kontaktede Center mod Menneskehandel. Pom blev efterfølgende vurderet som offer for menneskehandel.

(Anonymiseret case)

dårlige arbejdsforhold, herunder mistanke om menneskehandel til tvangsarbejde. Center mod Menneskehandels rolle i forbindelse med myndighedsaktioner er at foretage udredende samtaler med potentielle ofre for menneskehandel.

Gruppens arbejde tager afsæt i en aftale, der forpligter de involverede myndigheder til at dele viden og samarbejde om at bekæmpe menneskehandel til tvangsarbejde. På baggrund af erfaringer fra praksis, har arbejdsgruppen i 2020 påbegyndt et samarbejde om at beskrive god praksis ved fælles myndighedsaktioner. Formålet er at gøre rolle- og ansvarsfordelingen mellem aktørerne tydeligere ved fælles myndighedsaktioner, hvor der er mistanke om menneskehandel til tvangsarbejde. Der opstilles syv anbefalinger til, hvordan myndighederne bedst muligt samarbejder om aktionerne, og hvilken procedure der kan være god at følge – både før, under og efter en fælles myndighedsaktion. Anbefalingerne påpeger eksempelvis vigtigheden i at indsamle og dele informationer forud for og under fælles myndighedsaktioner. Der sættes også fokus på at tilrettelægge en synlig rollefordeling på tværs af myndighederne og på at sikre, at formål med og proces ved samtaler med potentielle ofre er helt tydelig for alle parter. Dette er særligt vigtigt, når flere myndigheder med forskellige mandater deltager.

Styrket indsats mod tvangsarbejde

Flere danske myndigheder foretager tilsyn, kontrolbesøg og aktioner på arbejdspladser ved mistanke om dårlige arbejdsforhold, udlændinge der opholder sig ulovligt i Danmark, skattesnyd mv. Når flere myndigheder er tilstede samtidig, vil der være forskellige opdrag og perspektiver på aktionen, og derfor er koordinering og videndeling vigtig.

Center mod Menneskehandel har siden 2012 faciliteret et mødeforum for myndigheder, der er involveret i indsatsen mod menneskehandel til tvangsarbejde. Deltagerne er Arbejdstilsynet, Skattestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI), politiet, Fødevarestyrelsen, Udlændingestyrelsen og Center mod Menneskehandel. Parterne er på forskellig vis involveret i aktioner på arbejdspladser, hvor der er mistanke om

Follow-the-money

PwC har i oktober 2020 etableret et netværk med fokus på menneskehandel for finanssektoren, herunder banker og virksomheder, der arbejder med pengeoverførsler. Center mod Menneskehandel samt NGO'erne Reden International, NEWLIVES og HopeNow deltager i netværket. Netværket har til formål at formidle viden om bl.a. indikatorer på menneskehandel, som har særlig relevans for denne målgruppe. Målet er at gøre de finansielle institutioner bedre rustet til at udføre effektive og mere målrettede hvidvaskkontroller, der også kan identificere tegn på menneskehandel. Derudover ønsker PwC at skabe større opmærksomhed om menneskehandel i Danmark med henblik på forandring på et samfundsmæssigt plan og ikke blot på virksomhedsniveau.

Netværket er blevet godt modtaget af finanssektoren, fortæller PwC. Der er afholdt et tematisk kick-off-møde, hvor Center mod Menneskehandel og NGO'erne introducerede menneskehandelsområdet for finanssektoren. På mødet var der mulighed for, at deltagerne kunne dele viden og erfaringer om menneskehandelssager. Fremadrettet skal netværket arbejde videre med at sætte fokus på at følge pengetransaktioner i menneskehandelssager ("follow-the-money") med input fra blandt andet politiet.

PwC er en revisions- og rådgivningsvirksomhed, der rådgiver finanssektoren (eksempelvis banker) i blandt andet anti-hvidvask-regulering og praksis (også kaldet AML). Finanssektoren er forpligtet af europæisk og dansk lovgivning til at opbygge metoder til at forebygge hvidvask, terrorfinansiering og til at indrapportere mistænkelige aktiviteter og transaktioner.

Menneskehandel i medierne

Det varierer fra år til år, hvor meget fokus, der er på menneskehandel i danske medier. I 2020 har der været fokus på sager om udnyttelse til tvangsarbejde, og Politiken har bragt flere artikler om sexannoncer og potentiel menneskehandel på massageklinikker. Center mod Menneskehandel har bidraget til både baggrund og citat.

Som led i at indsamle og formidle viden om menneskehandel i Danmark, stiller Center mod Menneskehandel gerne sin viden til rådighed for medierne i både interview og researchfasen. Centret kan fx bidrage med statistisk, tendenser, generel viden om ofrenes situation og tegn på menneskehandel, men Center mod Menneskehandel udtaler sig generelt ikke om konkrete sager. For at vise spændvidden i mediernes fokus på menneskehandel i 2020, viser Center mod Menneskehandel her uddrag af udvalgte artikler, som har været bragt i årets løb.

Ghanesere handlet af dansk skibsredder: Vi blev behandlet som slaver

En skibsredder i Thyborøn er blevet tiltalt for menneskehandel og overtrædelse af udlændingeloven efter at have udnyttet to sømænd fra Ghana til at arbejde under slaverlignende forhold.

Rederen inddrog desuden deres pas og rejsedokumenter. De fik at vide, at hvis de kontaktede myndighederne, ville det føre til problemer, fordi deres papirer ikke var i orden. De forholdt sig derfor i ro og fandt sig i de dårlige arbejdsvilkår. De to ghanesere fik desuden at vide, at de ikke måtte bevæge sig længere væk end en radius af 500 meter af skibet, for ellers ville det få konsekvenser.

”Vi var afhængige af lønnen, og i vores kultur stiller man ikke spørgsmål”.

Kilde: www.fagbladet3f.dk
Dato: 8. juli 2020

Mistanke om menneskehandel ved byggeri af luksusboliger i Nordsjælland

I en koordineret indsats slog Arbejdstilsynet og Nordsjællands Politi til på en byggeplads i Humlebæk tirsdag den 24. november. I forbindelse med denne aktion blev 18 albanere anholdt, eftersom de arbejdede på byggepladsen uden gyldig arbejds- eller opholdstilladelse.

”I forbindelse med vores afhøringer kom det frem, at albanerne havde betalt penge for at opnå ansættelse, og at de reelt ikke vidste, hvem de var ansat af. Derudover var der nogle andre faktorer, der gav os en mistanke om, at de muligvis kunne være ofre for menneskehandel,” siger Erik Pontoppidan til TV 2 Lorry.

Kilde www.denoffentlige.dk
Dato: 21. december 2020

Jeg er ikke bange. Ingen gør mig noget ondt. Jeg sælger ikke sex

Den unge yndige sorte kvinde er barfodet og indsvøbt i et hvidt håndklæde. Hun ligner et offer for menneskehandel. Det er fristende at ringe til politiet. Men det vil sandsynligvis forværre hendes liv.

”Did you call”, siger hun stille og lukker døren bag sig. Vi står i entreen.

Hendes ansigtsudtryk indikerer, at hun ikke har det godt, og at hun har lyst til at fortælle. Hun ringer flere gange til nogen. Under en af samtalerne forandrer hun sig fra frygtsom til meget bange. Hun ryster, tårerne står i øjnene, halsen dirrer, og hendes blik søger hjælp. Pigen fortæller nu med al den overbevisning, hun kan opdrive, at hun ikke sælger sex. Hun er frisør og er i huset hos nogle, hun kender.

Kilde: www.politiken.dk
Dato: 8. november 2020

Husejere tjener store summer på at leje huse ud til kvinder, der sælger sex

..... i lighed med 90 procent af de huse, som Politiken har set, er huset i så elendig forfatning, at det er umuligt at leje ud til almindelige danskere. Alligevel betaler kvinderne i nogle tilfælde op til 1.000 kroner om dagen for at være her. Hvis de er der i længere tid, falder prisen, og nogle kvinder betaler måske 10.000, hvis de er der en hel måned.

I byen Aalestrup mellem Hobro og Skive ligger der tre bordeller. Et af dem holder til i et hus, der i 2013 blev solgt for 5.000 kroner. At kalde det et hus ville være krænkende over for andre huse. Men der står »Open«, og kvinden, der tager imod, er først yndig og ung, og så yndig og ung og vred, da hun finder ud af, at hun ikke står over for en kunde. Hun er fra Columbia, 28 år og forstår hverken dansk eller engelsk.

Kilde: www.politiken.dk
Dato: 25. oktober 2020

Sexannoncer udløser hvid- vaskfrygt: Danske Bank trækker sig fra aftale med stort mediehus

Danske Bank dropper samarbejdet med den del af JP/Politikens Hus, som står bag annoncerne for massageklinikker i Ekstra Bladet. Det skyldes ifølge Berlingskes oplysninger frygt for hvidvask i forbindelse med massageannoncerne i Ekstra Bladet.

Det er et særlig interessant emne, fordi det kan være uklart, hvor pengene til annoncerne kommer fra, og ifølge Berlingskes oplysninger svarede mediehuset så vagt, at banken i forløbet efter besluttede sig for at opsigge engagementet med JP/Politikens Hus.

Kilde: www.berlingske.dk
Dato: 20. maj 2020

JP/Politikens Hus tjener penge på Madam Sofia. Hun solgte sex for at afbetale gæld på 30.000 euro

Madam Sofia kommer fra verdens bund og følte sig lettet, da hun for nylig blev arresteret og vurderet som menneskehandlet. Klinikkerne, som hun arbejdede på, annoncerer på EscortGuide.dk, der ejes af JP/Politikens Hus og drives af Ekstra Bladet.

Da Sofia var 12 år, mistede hun sine forældre og blev overladt til en kvinde, der benyttede hende som slave i sit hjem. Hun arbejdede ikke som prostitueret, men da hun var omkring 19 år, sendte kvinden hende til Europa, og rejsen kostede Sofia 30.000 euro.

Søndag 27. september fortalte Politiken, at en nigeriansk kvinde var blevet anholdt på en af de klinikker, som annoncerer i Ekstra Bladet, og derefter vurderet som værende menneskehandlet. Ved den lejlighed sagde Ekstra Bladets chefredaktør Poul Madsen, at han syntes, »at det var forfærdeligt«, hvad hun havde været udsat for, men at Ekstra Bladet først ville holde op med at bringe annoncerne, hvis politikerne forbyder dem.

Kilde: www.politiken.dk
Dato: 17. oktober 2020

Bag massageannoncerne i Ekstra Bladet gemmer der sig klamme huse, mug og menneskehandel

Bag annoncerne gemmer sig selvstændige kvinder, der sælger sex under ordnede forhold, men også kvinder, der under kummerlige vilkår arbejder i beskidte og nedslidte boliger, hvor den tunge søde lugt kæmper med stanken af åger, udnyttelse, tvang, menneskehandel, mug og fugt og kattepis og alt muligt andet.

Fælles for de massageklinikker med udenlandske prostituerede, som Politiken har besøgt, er, at de alle har været i Ekstra Bladet eller på Ekstra Bladets netsider inden for de senere år, og de fleste af dem er der dagligt. Fælles for kvinderne, der åbner dørene, er, at ingen taler dansk, mens et mindretal taler engelsk. Alligevel har de indrykket annoncer på dansk og engelsk. Det kan være kvinderne selv, der har skrevet teksterne gennem Google Translate. Det kan også være bagmænd, som også kan være kvinder.

Kilde: www.berlingske.dk
Dato: 27. september 2020

Indsatser i 2021

Med afsæt i nogle af de tendenser, som er beskrevet her i årsrapporten, prioriterer Center mod Menneskehandel blandt andet følgende indsatser i 2021:

- **Udnyttelse af mindreårige til strafbare handlinger**

Center mod Menneskehandel har gennem de seneste år fået et stadig større indblik i, hvordan danske og europæiske bandenetwork rekrutterer nordafrikanske drenge og unge mænd og udnytter dem til at begå tyveri, indbrud og sælge hash. Center mod Menneskehandel samarbejder tæt med Røde Kors om at identificere og bistå ofre for menneskehandel blandt uledsagede mindreårige asylansøgere. I 2021 har Center mod Menneskehandel fokus på at samle og formidle viden om målgruppen til en bredere kreds af aktører nationalt og internationalt. Målet er at styrke samarbejdet om at hjælpe drengene væk fra bagmændene og komme videre i deres liv.

- **Retsforfølgning af bagmænd**

To større sager har sat fokus på retsforfølgning af menneskehandel til tvangsarbejde. I den ene sag vurderede Center mod Menneskehandel i 2018, at 26 personer var ofre for menneskehandel til tvangsarbejde i transportsektoren. I juli 2020 besluttede Anklagemyndigheden ikke at rejse tiltale for menneskehandel. I den anden, den såkaldte "fiskekutter-sag", blev der rejst tiltale, men tiltalte blev frifundet for menneskehandel i starten af 2021. I forbindelse med sagerne har der været politisk og mediemæssigt fokus på, at der hidtil ikke er dømt bagmænd for menneskehandel til tvangsarbejde. Center mod Menneskehandel samarbejder med Rigspolitiet (NEC) om at sikre en bred viden om menneskehandel inden for retssystemet gennem Center mod Menneskehandels og Rigspolitiets tilbud om undervisning af relevante aktører.

- **Vandreudstilling om menneskehandel**

Center mod Menneskehandel lancerede i 2020 en vandreudstilling om menneskehandel. Udstillingen har til formål at portrættere et mere nuanceret billede af menneskehandel, så stereotype opfattelser af fx køn og udnyttelsesformer ikke skygger for tegn på menneskehandel. Vandreudstillingen har holdt pause på grund af coronapandemien, men fortsætter i 2021 sin færd rundt til offentlige og private organisationer. Den kan rekvireres ved henvendelse til Center mod Menneskehandel.

- **Implementering af handlingsplanen til bekæmpelse af menneskehandel**

2021 er sidste år med den nuværende handlingsplan til bekæmpelse af menneskehandel. Center mod Menneskehandel har derfor fokus på at implementere de resterende initiativer i handlingsplanen. Bl.a. vil Center mod Menneskehandel yderligere styrke sit undervisningstilbud og nå ud til flere relevante aktører, der kan komme i kontakt med potentielle ofre for menneskehandel. Menneskehandelsområdet ændrer sig hele tiden i takt med bagmændenes modus operandi. Derfor er det nødvendigt løbende at række ud til nye parter for at imødegå nye udfordringer og tendenser.

Noter

- i 'Eradicating human trafficking: Persistent risks call for strategic approach'. Europa-Kommisionen. Rapporten kan findes på www.ec.europa.eu
- 'How COVID-19-related crime infected Europe during 2020' og 'Beyond the pandemic how COVID-19 will shape the serious and organised crime landscape in the EU'. Begge rapporter kan læses på www.europol.europa.eu
- ii AmiAmi, Reden International og HopeNow er tre organisationer, der har fået midler under handlingsplan til bekæmpelse af menneskehandel 2019-2021 til at varetage opsøgende og tillidskabende arbejde, indkvartering mv. For mere information se på Center mod menneskehandels hjemmeside under '[Tilbud til ofre](#)'.
- iii Tallet omfatter de identifikationer, der er dokumenteret og forelagt relevant myndighed med henblik på vurdering af, om personen var offer for menneskehandel. Tallet er derfor ikke et udtryk for, hvor mange potentielle ofre der samlet set er blevet mødt og talt med i 2020.
- iv Identifikationssamtalerne danner afsæt for, at Udlændingestyrelsen, dommere eller Center mod Menneskehandel endeligt kan vurdere, om en person har været udsat for menneskehandel.
- v EU's menneskehandelsdirektiv pålægger alle EU-landene, at indsamle og formidle statistik om menneskehandel. Læs mere statistik på EU-plan i 'Data collection on trafficking in human beings in the EU'. Tallene dækker over perioden 2017-18 og er opgjort på baggrund af tal fra EUROSTAT og medlemslandenes opgørelser; www.ec.europa.eu.
- vi *ibid.*
- vii *ibid.*
- viii Det bemærkes, at opgørelserne er baseret på tal fra politiets sagsstyringsystem (POLSAS). Opgørelserne er derfor behæftet med en vis usikkerhed, da POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringsystem og ikke et egentligt statistiksystem. Det skal bemærkes, at opgørelsen er baseret på dynamiske data, hvilket betyder, at opgørelsen ikke er endelig. Således vil der kunne ske ændringer afhængigt af tidspunktet for udtrækket af oplysningerne i opgørelsen, idet der f.eks. kan forekomme efterregistreringer. Data er opdateret den 2. januar 2021. Tallene er opgjort efter seneste afgørelse, hvortil afgørelsen kan være anket i mellemtiden. Derfor er afgørelserne nødvendigvis ikke endelige.
- ix Læs mere om åger jf. Straffeloven § 282 på www.danskelove.dk

Socialstyrelsen

Socialstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf.: 72 42 37 00

www.socialstyrelsen.dk

Maj 2021

